

Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave

Jaarverslag 2022/2023

Vooraf

In dit jaarverslag zoomen we in op de uitvoering van de voornemens van de Stichting zoals vastgelegd in het beleidsplan 2021-2024. Wat nam de Stichting zich voor, wat is hiervan terecht gekomen, welke nieuwe kansen werden geconstateerd en waar is gekozen voor bijsturen van het beleid?

In 2022 gebeurde er relatief weinig vanwege Corona. We kozen daarom voor een gecombineerd jaarverslag 2022/2023.

In het beleidsplan staat de oproep “Fundamenteel anders denken” centraal. Concreet: *Teveel denken wij in Nederland bij de inrichting van de openbare ruimte vanuit het perspectief van wat nodig is voor vervoer en voor de infrastructuur die dit vraagt. Dit geldt voor het buitengebied maar zeker ook binnenstedelijk. Dit kan en moet anders. Stel het groen en het leefklimaat centraal en kijk vervolgens hoe de noodzakelijke ruimte voor fiets, auto en bevoorrading hierin kan worden ingepast.*

Wat kwam hiervan terecht, waar zitten de hobbels en wat leren we daarvan?

In 2017 ging de Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave van start, op initiatief van burgers die zagen dat behoud van het groene erfgoed geen vanzelfsprekendheid is. Er wordt veel gemopperd en geklaagd, maar de stichting stelt op dit moment toch vast dat er veel ten goede veranderd is, ook in 2022/2023. Boomgaarden bleven behouden en met steun van Brabants Landschap, diverse liefdadigheidsfondsen, vrijwilligers en diensten van de gemeente is inmiddels veel tot stand gebracht. Maar ook de waarde van groen in het algemeen staat minder ter discussie. Waar vroeger bomen gemakkelijk omgehakt werden is het beleid nu “nee tenzij...”. Dit is een enorme stap vooruit. Ook het opnemen van de waarde van groen in de gemeentelijke erfgoednota is iets waar een aantal jaren geleden nog nauwelijks over gedroomd mocht worden. Kortom, we zijn op de goede weg, maar we zijn er nog lang niet en de natuur, ook in Grave, is zo kwetsbaar dat het motto van “alle hands aan dek” nog steeds van het allergrootste belang is.

Inhoud

1.	Kerngegevens.....	4
2.	Bestuur.....	5
3.	De basis.....	6
	<i>Aansturing</i>	6
	<i>Vrijwilligers</i>	6
	<i>Samenwerkingspartners</i>	6
	<i>De financiën zijn op orde</i>	7
	<i>Draagvlak</i>	7
	<i>Communicatie</i>	7
4.	Dossiers en activiteiten.....	9
	<i>Herstel en onderhoud boomgaarden op Visioterrein en Bekaf</i>	9
	<i>RABO-steunfonds</i>	9
	<i>Bloemenweide</i>	9
	<i>Ecologische verbindingzone, bomen Maaskade en de dijkverbetering</i>	9
	<i>Buurtnatuur en buurtwater</i>	10
	<i>Samenwerking met de scholen</i>	10
5.	Middelen.....	11
5.1	Balans 31-12-2022/23	11
5.2	Exploitatierkening 2022/23	12

1. Kernegegevens

RSIN	858830851
KvK-nummer	71741259
Statutaire naam	Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave
Statutair gevestigd	Gemeente Land van Cuijk Hamstraat 31 5361 HA Grave
Emailadres	info@historischgroengrave.nl
Website	www.historischgroengrave.nl
Bank	NL44 RABO 0341 5743 84
Eerste inschrijving handelsregister	28-05-2018
Datum acte van oprichting	25-05-2018
SBI-code	91042 - Natuurbehoud
Activiteiten	Behoud en herstel van het historisch groen in de gemeente Grave; en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Tot dit doel behoort niet het doen van uitkeringen aan de oprichter of aan hen die deel uitmaken van organen van de stichting.
ANBI	De stichting is door de belastingdienst erkend als "algemeen nut beogende instelling", niet als culturele ANBI

2. Bestuur

In het afgelopen jaar trad Leo Vermeulen toe tot het bestuur en trad Veronika Peil definitief terug. De globale taakverdeling is als volgt.

- J. van der Eerden, voorzitter
- F. Simmes, secretaris
- F. Pieters, penningmeester
- Leo Vermeulen
- Vaste adviseur groen: M. Vermeulen

Ultimo 2023 was de functie-inschrijving van de laatste drie bestuursleden bij de KVK nog niet afgerond.

Het stichtingsbestuur heeft een naast een bestuurlijke vooral ook een uitvoerende functie. Het maakt beleid en zet de lijnen uit, het organiseert de activiteiten, draagt zorg voor de inkomsten en legt verantwoording af aan subsidieverleners en andere geldverstrekkers en ziet erop toe dat het beleid en de uitvoering passen binnen de ANBI-status van de stichting.

Sinds de communicatie in toenemende mate via het internet verloopt wordt nadrukkelijk uitbreiding van het bestuur gezocht met expertise op het terrein van IT en in het bijzonder de website. Elders in dit jaarverslag gaan wij daar nog wat dieper op in.

3. De basis

Aansturing

“Zonder aansturing vaart niemand wel”.

De Stichting kan alleen effectief opereren als er sprake is van een solide basale vorm van aansturing. Alleen dan weten vrijwilligers en samenwerkingspartners waar ze aan toe zijn en is er met een ideële stichting als historisch groen zaken te doen.

Na een periode van Corona waarin lastig face-to-face te vergaderen was, is de draad van het fysiek vergaderen in 2023 weer opgepakt. De optimale mix tussen vergaderen met het oog op “formele besluitvorming” en “informeel besturen” waarin ruimte is voor idealisme en nieuwe ideeën was voor de stichting aanvankelijk nog wel een thema, maar in 2023 is er een vanzelfsprekende vorm gevonden die recht doet aan beide aspecten en in de praktijk heel functioneel blijkt. In de contacten met aanpalende werkvelden hebben we moeten ervaren dat dit niet bij alle organisaties vanzelfsprekend is.

Vrijwilligers

De Stichting bestaat slechts bij de gratie van haar vrijwilligers. Zonder vrijwilligers is de stichting niets. En hier ligt meteen een van de kwetsbaarheden van Historisch groen. Kort en goed: anno 2023 zijn er genoeg, maar met het oog op de toekomst is er nadrukkelijk behoefte aan uitbreiding van het potentieel. Dit geldt zowel voor het werk in het veld, als voor bestuurlijke taken, bijvoorbeeld op het terrein van de communicatie.

Samenwerkingspartners

Niet alleen vrijwilligers zijn belangrijk. Samenwerkingspartners houden de Stichting scherp en brengen nieuwe ideeën en nieuwe energie in. In de meeste gevallen kan de Stichting meer bereiken door samen met andere organisaties aan de slag te gaan dan wanneer ze alleen opereert. Zo is in deze verslagperiode de samenwerking versterkt met meerdere organisaties. Maar nog los hiervan is ook besloten weliswaar de focus op Grave en de kerkdorpen rondom te houden, maar tegelijk te zoeken naar mogelijkheden om aan te sluiten bij of tot aansluiting te verleiden van andere groene initiatieven in de gemeente. Het idee is er; 2024 zal hier concreet invulling aan worden gegeven. Het onderzoeken van afstemming met het Erfgoedplatform Land van Cuijk past in dit beleid.

• ***IVN***

Eerder gaven wij aan dat IVN-Grave voor een groot deel dezelfde doelen nastreeft als Behoud en herstel historisch groen Grave. Samenwerking ligt dan ook voor de hand en de Stichting zette voorzichtige stappen. De insteek van IVN is breder en wellicht is dit een van de verklaringen dat meer samenwerking die zo voor de hand ligt, toch blijft hangen in kleine beperkte projecten en over en weer.

In dit perspectief past o.a. de toelichting die de voorzitter in een algemene ledenvergadering van IVN gaf op het werk van Historisch Groen. De Stichting prijst zich gelukkig dat meerdere IVN-leden consequent deelnemen aan de werkzaamheden van Historisch Groen. En in het project rond de ecologische verbindingzone tussen Raam en Maas trokken de beide organisaties structureel steeds gezamenlijk op met een gezamenlijke strategie te komen richting Waterschap en Provincie.

- ***Brabants Landschap***

Brabants Landschap heeft ook in 2023 een belangrijke ondersteunende rol gespeeld bij de invulling van de herinrichtingsmogelijkheden van het voormalige Visioterrein aan de rand van het stadje. En ook bij de nieuwe plannen voor het herstel van de historische tuin rond het klooster van de “Rode Nonnen” in Velp was de support vanuit Brabants Landschap een serieuze en welkome toevoeging aan de eigen expertise en de eigen inbreng.

- ***“Visio onderhoudsgroep”***

In 2022 is samengewerkt met een groep vrijwilligers die het groen van het perceel van het voormalige Visio-instituut bijhield. Dit project is in 2023 nagenoeg stil komen te liggen. De vrijwilligers waren er niet meer en de werkzaamheden van Gemeente, Waterschap en West8, en daarbij met name het ontbreken van een integraal gemeentelijk plan voor dit terrein maakte dat hier op dit moment energie insteken, weinig zinvol was.

Support leverde de stichting wel aan het bewerken van de politiek in het kader van de majestueuze monumentale Mammoetboom, een sequoia, van de tuin van het klooster dat daar ooit gevestigd was.

De financiën zijn op orde

De stichting ontvangt geen enkele subsidie van de gemeente. Alle middelen komen tot nu toe van giften van project- en liefdadigheidsfondsen en van enkele donateurs. Dit is een probleem; het geeft de Stichting een te fragiele basis om langer vooruit te plannen.

Alhoewel de zaken ultimo 2023 financieel op orde zijn stelt het bestuur zich op het standpunt dat de basis te zwak is. In 2023 is gestuurd op het werven van donateurs die zich voor een iets langere periode aan de Stichting willen verbinden. Een eerste begin is er, maar meer ook niet. Hier ligt ook voor de komende jaren een belangrijke bestuurstaak.

Giften moeten in beginsel volledig besteed worden aan de primaire doelstelling: het behoud en het herstel van het historisch groen in Grave. Overigens is dit ook een randvoorwaarde voor het verkrijgen en voor het behoud van de ANBI-status.

Draagvlak

Het bestaansrecht van een stichting als Historisch groen ontleent de organisatie aan het draagvlak bij het lokale bestuur en in de gemeenschap. Zonder draagvlak kan de Stichting weinig voor elkaar krijgen en is het zelfs de vraag of ze überhaupt bestaansrecht heeft. Afgaand op de vele hartverwarmende reacties van het publiek en de reacties op publicaties van de Stichting in de lokale pers, is dit draagvlak er volop.

Communicatie

De Stichting Behoud en herstel historisch groen Grave heeft naast heel concrete doelstellingen ook een aantal minder materiële idealen en doelen.

Centraal staat de planeet een beetje leefbaar houden door het kwetsbare groen in en rond de bebouwde omgeving te koesteren. Dit vraagt draagvlak bij de bevolking en in het verlengde hiervan draagvlak bij de politiek en lokale en regionale organisaties op het terrein van groen, groenontwikkeling en groenbeheer.

Communicatie via de lokale media moet vanuit dit perspectief beoordeeld worden. De Stichting zorgt met regelmaat dat het werk in de lokale krant komt. Facebook en Instagram worden gebruikt, maar er kan veel meer en er moet ook meer.

In dit verband is een begin gemaakt met het bouwen van een nieuwe uitnodigende informatieve website. Op 31 december was de organisatie nog op zoek naar een webbeheerder. Met het web wordt deze kwestie urgenter. Heel veel werk is het niet, gedacht is aan circa 4 uur per maand, maar het moet wel gebeuren.

4. Dossiers en activiteiten

De Stichting is direct en indirect bij meerdere groene dossiers en activiteiten in en rond Grave betrokken. Soms gebeurde dit op eigen initiatief en in een aantal gevallen ook op verzoek van anderen.

Herstel en onderhoud boomgaarden op Visioterrein en Bekaf

Het herstel van de oude boomgaarden tegen de binnenstad van Grave is afgerond. Een deel van de boomgaard op het Visio-terrein, langs de Raam, is “gerestaureerd” en heeft weer nagenoeg de historische omvang. Dit is gedaan met appel- en perenbomen van oude rassen. Of nog een tweede deel aangepakt kan worden is afhankelijk van de uiteindelijke inrichting van het Visioterrein en van de vraag of de Stichting van de gemeente de mogelijkheid krijgt ook het laatste deel aan te pakken. De boomgaard op Bekaf vraagt de komende periode de meeste aandacht. Op alle plekken waar dat kon en waar vroeger bomen gestaan hebben is deze boomgaard “nieuw” ingevuld.

Nogmaals hechten wij eraan te benadrukken dat de stichting veel meer dan afgesproken en gehoopt, ondersteuning kreeg van de gemeente, zowel bestuurlijk als in de uitvoering.

RABO-steunfonds

De Stichting wil het beeld van een aantal oude, historische groene omgevingsaspecten voor de mensen van nu graag in beeld brengen en houden. In het kader van Open Monumentendag werden eerder oude foto's van de situatie destijds geplaatst op plekken waar die foto's 80 tot 100 geleden werden gemaakt. Dit beeldmateriaal is aan vervanging toe. Om hier fotoborden en documentatie te kunnen plaatsen die het weer en de tijd kunnen trotseren, ontvingen wij een subsidie van het RABO-steunfonds. De verwachting is dat wij dit project in 2024 kunnen afronden.

Bloemenweide

Op het voormalige Visioterrein zijn samen met de aanpalende scholen voorbereidingen getroffen voor de aanleg van een bloemenweide. In 2022 is het perceel nog een keer geschoffeld en in 2022 en 2023 is er door de aanpalende scholen ingezaaid. In tegenstelling tot herontwikkeling van de boomgaarden was de follow-up van dit werk slecht. Alles werd nog in hetzelfde jaar ook weer gemaaid.

Ecologische verbindingzone, bomen Maaskade en de dijkverbetering

Het voormalige Visioterrein ligt op een ecologisch cruciaal stukje Grave. Het is de ecologische stepping stone tussen het gebied van de Kraaijenbergse Plassen en het natuurgebied van Keent. In het perspectief van de dijkverbetering van de Maas en de ecologische aanpassingen die het Waterschap deed aan de Raam, is hier intensief aandacht aan besteed. De Stichting deed dit in 2022/2023 samen met de Stichting Das en Boom en met IVN-Grave. Wat het op zal leveren is nog ongewis. Gemeente en Waterschap hebben een voorkeursalternatief voor de inrichting van het gebied. Dit heeft niet de voorkeur van de samenwerkende natuurorganisaties. De Provincie is ook niet erg ingenomen met de gemeentelijke optie en tenslotte is het nog de vraag hoe de voorkeursoptie zich überhaupt verdraagt met de overige herinrichtingsplannen voor het Visioterrein.

In het kader van de dijkverbetering van de Maas concentreert alle aandacht zich momenteel op Maaskade. Historisch Groen opteert voor een optie met tijdelijke verplaatsbare wanden op de kade; wanden die dan alleen aangebracht worden bij zeer hoog water. De Stichting vindt alle

betrokken mensen en organisaties aan haar zijde, zoals de Wijkraad, de Werkgroep Kernendemocratie, de horecaondernemers en het Ondernemersfonds Grave om er enkele te noemen, maar niet het Waterschap. Het Waterschap, uiteindelijk eindverantwoordelijk, opteert voor een hoge vaste kademuur en een ophoging van het wegdek. De Stichting wijst dit af, onder andere omdat de monumentale bomen dan meer dan een meter in het wegdek verzonken zullen worden en dat hoogstwaarschijnlijk niet zullen overleven.

Buurtnatuur en buurtwater

In het perspectief van het tegengaan van verstening van de openbare ruimte ontving de stichting een subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds. In 2021 is, na een schouw samen met de gemeente, een eerste proeve van een plan van aanpak opgesteld. De herinrichting van de Maasstraat speelt hierbij een cruciale rol. De uitrol zou voor 2024 zijn beslag moeten hebben gekregen. Dit wordt inmiddels al ruim drie jaar opgehouden door de vertragingen in de bouw ter plekke.

10 geveltuintjes zijn gerealiseerd, inmiddels 7 geveltuintjes staan op de wachtlijst.

Samenwerking met de scholen

In 2021 is de Stichting benaderd door de Visioschool voor blinde en slechtziende kinderen, met de vraag of er mogelijkheden zijn om een (geur)tuin voor de leerlingen aan te leggen op het Visio-terrein. Het is een idee dat twee jaar eerder al eens op de tafel van de gemeente werd gelegd en daar een warm onthaal kreeg van de wethouder. De Stichting ontving voor het project een subsidie van de *Stichting Stadsherstel in liquidatie*. Doordat de herinrichting van het Visioterrein steeds weer vertraagt, en dan in het bijzonder ook de vraag wat er met de bruggen over de verbinding tussen Raam en Maas/Oude Haven moet gebeuren, is in goed overleg met Stadsherstel dit subsidie teruggestort. De optie om een alternatief te subsidiëren heeft Stadsherstel open gelaten.

5. Middelen

De financiële middelen van de stichting zijn volledig afkomstig van donaties van particulieren en fondsen. De stichting ontvangt geen overheidssubsidie.

Hieronder geven wij inzicht in de balans en de resultatenrekening van de stichting.

5.1 Balans 31-12-2022/23

Activa	2022	2023	Passiva	2022	2023
Vaste activa			Eigen vermogen		
<i>Materiele vaste activa</i>	€ 0,00	€ 0,00	- Eigen vermogen	€ 300,00	€ 300,00
<i>Waarborgsommen (nvt)</i>	€ 0,00	€ 0,00	- Risicoreserve	€ 1.648,57	€ 1.656,58
	€ 0,00	€ 0,00		€ 1.948,57	€ 1.656,58
Vlottende activa			Schulden lang (nvt)		
<i>Vorderingen</i>			Schulden kort		
- overige debiteuren	€ 0,00	€ 0,00	- Crediteuren	€ 0,00	€ 0,00
- dubieuze debiteuren	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00	€ 0,00
	€ 0,00	€ 0,00	Voorzieningen		
Liquide middelen			Buurtnat. en buurtwater	€ 4025,00	€ 4025,00
Banktegoeden	€ 8.683,52	€ 8.695,73	Materialen	€ 0,00	€ 0,00
Kasgelden	€ 0,00	€ 0,00	Catering	€ 200,00	€ 200,00
			Schooltuinen	€ 2.500,00	€ 0,00
			Infoborden	€ 0,00	€ 2.500,00
			Bankkosten	€ 9,95	€ 14,15
	€ 8.683,52	€ 8.695,73		€ 6.734,95	€ 6.739,15
Totaal Activa	€ 8.683,52	€ 8.695,73	Totaal Passiva	€ 8.683,52	€ 8.695,73

Toelichting op de balans

- De stichting werkt uitsluitend met giraal geld en heeft geen kas.
- Het aan te houden eigen vermogen is een bestuursbesluit.
- Voor nog over het vorige jaar te betalen bankkosten (december) is een voorziening getroffen.
- Van de middelen die de stichting ontving van het Prins Bernard Cultuurfonds is in 2023 een eerste termijn aan het ontwerp bureau betaald. Voor het vervolg is een voorziening op de balans getroffen.

5.2 Exploitatierkening 2022/23

Exploitatierkening	Begroot 2022	2022		2023	
Inkomsten					
Bijdragen donateurs	€ 150,00	€ 10,00		€ 450,00	
Bijdragen derden	€ 3.000,00	€ 2.977,65		€ 2.716,60	
Totaal	€ 3.350,00		€ 2.987,65		€ 3.166,60
Uitgaven					
Borden	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00	
Postcodeloterijproject	€ 1.195,26	€ 1.195,26		€ 0,00	
Buurtnatuur en buurtwater	€ 1.000,00	€ 975,00		€ 0,00	
Schooltuinen	€ 0,00	€ 0,00		€ 0,00	
Diversen	€ 100,00	€ 615,05		€451,78	
Administratie/bank	€ 150,00	€ 158,12		€ 206,61	
Representatie	€ 100,00	€ 35,90		€ 0,00	
Totaal	€ 2.545,26		€ 1.384,01		€ 638,39
Exploitatieresultaat	€ 804,74		€ 1.603,64		€ 2.508,21

Toelichting op de exploitatierkening

- Beleid is gebaseerd op verwachte uitgaven en alvorens besloten wordt deze uitgaven te doen, moet er een redelijke zekerheid zijn dat de noodzakelijke middelen ook beschikbaar zullen komen. Voor het overige zijn de uitgaven geprognosticeerd op basis van de middelen die reeds zijn ontvangen en merendeels ook een verplichte bestemming hebben.
- Naast de bijdrage van het Cultuurfonds en de donateurs was er ook een bijdrage van de Rabobank.
- De bankkosten zijn hoger dan ingeschat door de stijging van de kosten van de bank voor het houden van een zakelijke rekening.
- In aansluiting op hetgeen is toegelicht elders in dit jaarverslag kan worden aangegeven dat het merendeel van de kosten die geboekt zijn onder diversen, betrekking hebben op de aanschaf van werkmateriaal.